

HEDEENDAAGSE KUNST

HET NEDERLANDS ERFGOED VAN MORGEN

Eric van 't Hoff
Eric.van.t.Hoff@xs4all.nl
Dorpsstraat 126
1393NK Nigtevecht
Tel: 0683642573

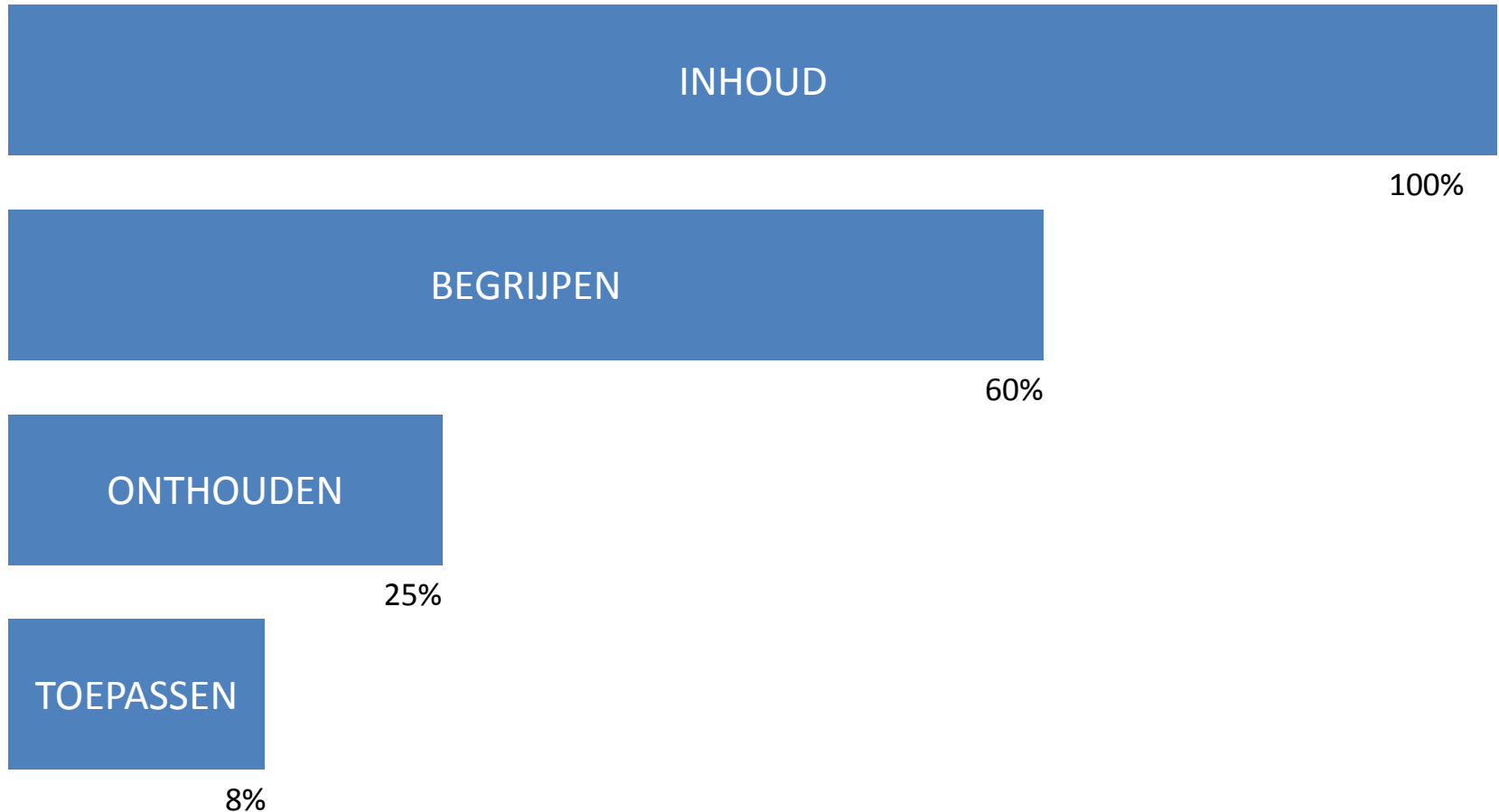

Kunstliefhebber en verzamelaar

- Woon in Nigtevecht
 - Samen met Sophie en zoon Bram
- Franstalig opgegroeid:
 - Geboren in Istanbul, 1960
 - Istanbul, Beiroet, Casablanca, Parijs
- Universiteit Twente
 - Elektrotechniek/Informatica, 1978 – 1985
- Professionele ervaring
 - 25 jaar Philips, o.a. BE, CE en Healthcare
 - Vanaf 1 Juni 2011, Dell Healthcare
- Interesses
 - Kunst wereld, met focus op heden
 - Lange afstandzwemmer, ¼ triatlon
 - Sociaal liberaal, lid D66, EHBO vrijwilliger

Gemiddelde effectiviteit van een lezing

Gemiddeld zal slechts 8% van de toehoorders iets doen met de besproken inhoud!

Gemiddelde effectiviteit van een H&T lezing!

Kunst is NIET elitair!
Kunst is GEEN linkse lobby!
Kunst subsidiëren is GEEN weggegooid belastingsgeld!
Kunst begrijpen is NIET voorbehouden aan ingewijden!

Kunst is het 'realiseren van veranderingen'

*Contrapost
beweging!*

Klassieke periode

500 v. Chr

Griekse godin Aphrodite

Venus van Milo

120 v. Chr.

323 v. Chr.

↑
klassiek

↓
hellenistische

Hellenistische periode

30 v. Chr.

Het is de kijker die het kunstwerk maakt!

*Een kunstwerk drukt niet de gevoelens van de kunstenaar uit!
Het roept gevoelens en emoties op bij de toeschouwer zoals
vreugde, euforie, liefde, verrassing, verbazing, afkeer, verdriet, woede, angst, ...*

In een goed kunstwerk moet je iets zien
wat je niet ziet maar wel voelt!

Neuroloog Prof V. Ramachandran, 1999: zintuiglijke prikkels in de hersenen die veroorzaakt worden door het ervaren van “goede kunst” leiden tot esthetisch genot!

Iedereen kan een kunstwerk maken,
maar niet iedereen kan het bedenken!

Zet je vaste kijkpatronen opzij!

*De emoties die een kunstwerk oproepen
komen 50% van het beeld en 50% van de kennis over dat beeld!*

Geniale kunst wordt ontdekt door geniale kunstliefhebbers!

Jules Dumont d'Urville, ontdekkingsreiziger, in 1820 op het Grieks eiland Milos, geschonken aan Le Louvre in Parijs

Hedendaagse kunst, het erfgoed van morgen!

Staatssecretaris Halbe Zijlstra van Cultuur:
200M€ bezuinigen op kunst & cultuur (20%) - Musea subsidie 10% minder en tot
20% inkomsten zelf verdienen - Kunst btw van 6% naar 19% - WWIK afschaffen -
BKVB en Mondriaan Stichting moeten fuseren.

Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst (BKVB, ± 23M€) verstrekt subsidies aan kunstenaars

De Mondriaan stichting (± 18M€) richt zich op de presentatie en zichtbaarheid

Private fondsen o.a VSB fonds, Prins Bernhard Culture Fonds, Rembrandt Vereniging, Van de Ende Foundation , gez. ± 125M€

WWIK=Wet Werken inkomen Kunstenaars

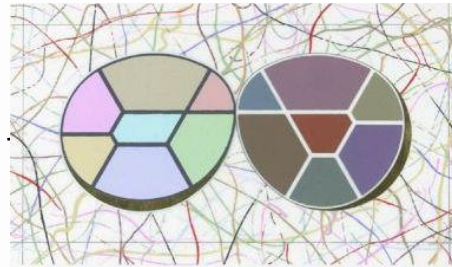
Cultuur is een product van de mens Kunst is een product van cultuur

Kunst en cultuur bepalen de identiteit van een mens, een groep, een volk en een land. Kunst en cultuur zijn de noodzakelijke ingrediënten van een gezonde maatschappij waarin de geestelijke en economische mens tot bloei kan komen.

*Toen Winston Churchill ten tijde van de Tweede Wereldoorlog werd gevraagd te bezuinigen op de kunst vanwege de huizenhoge oorlogsuitgave, was zijn antwoord:
"Maar waar vechten wij dan nog voor?"*

Kunst wordt door experimenteren en vernieuwen verkregen en niet door afkijken!

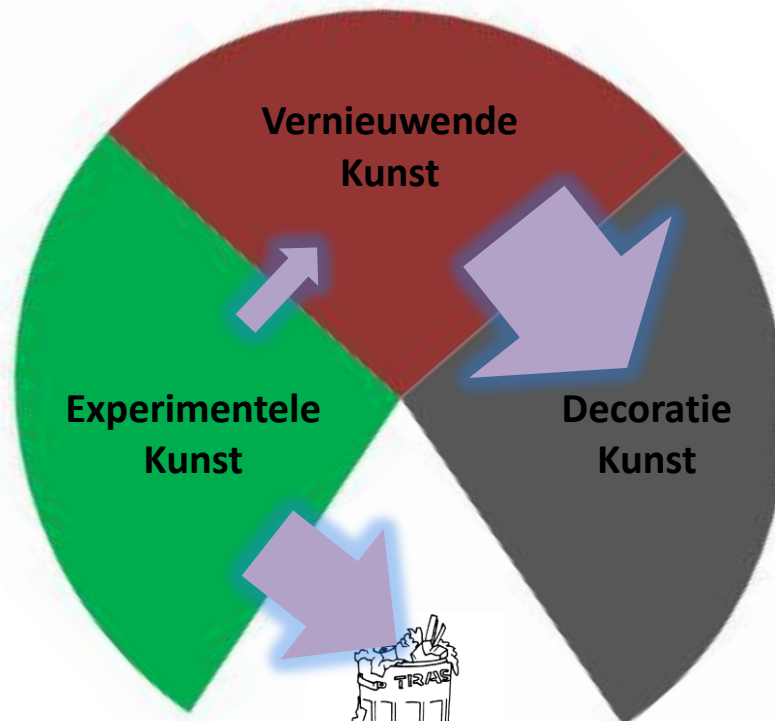

Vernieuwen van
bestaande kunstvormen

Scheppen van nieuwe
kunstvormen

(materiaal, dimensie, presentatie,
media, ervaring, ...)

Herhalen van bestaande
kunstvormen

Overproductie van Hedendaagse kunst in een markt van nabij 250M€*

Kunst productie
±8.000 kunstenaars

Jaarlijkse toestroom

±450 van 10 bachelor opleidingen

±30 van 4 master opleidingen

Kunst distributie
± 500 galeries
± 40 kunstuitleencentra

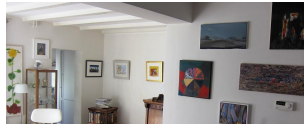

2de markt distributie
(van hedendaagse kunst)

± 10 veilinghuizen

± 15 kunsthandelaren

Kunst consumptie

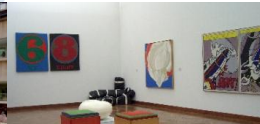
Particulieren 50%

Bedrijven 20%

Overheid 13%

Musea 4%

Overige 11%

±5.000 verzamelaars waarvan ±250 zeer gedreven

± 40 actieve bedrijfscollecties, zie www.vbcn.nl

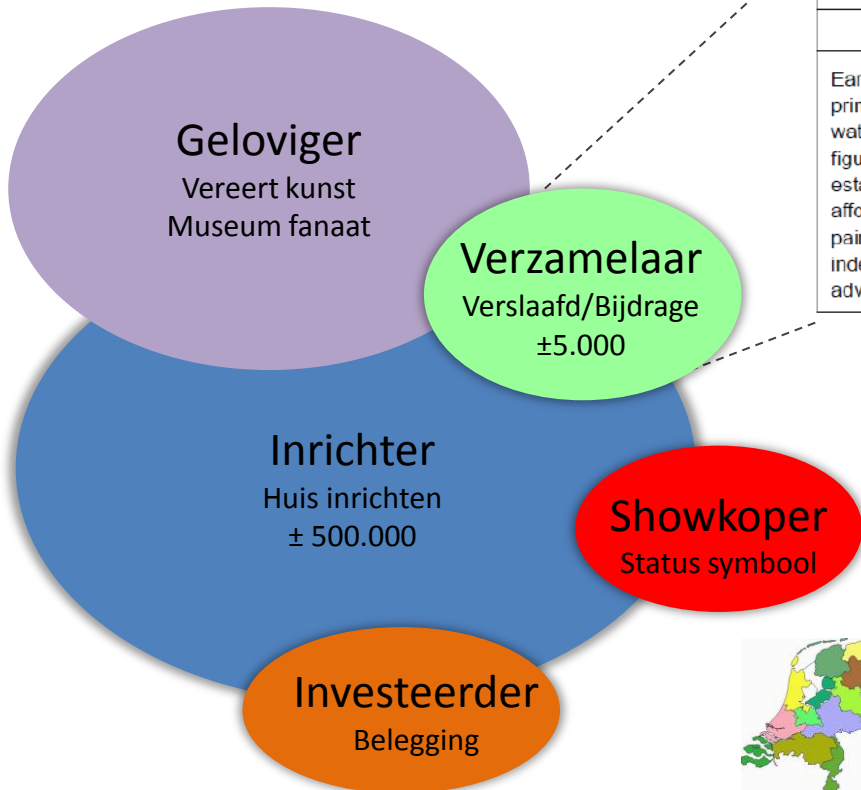
± 20 musea van moderne kunst

*m.i.v. buitenlandse
en 2de markt aankopen

Kunst behoeften verschillen van inrichten, verzamelen, beleggen, vereren tot showen

Profiel kunst koper

©Robert Genn

Evolution of a serious collector

©Morris Hargreaves McIntyre

NEW BUYER
First Steps
Early purchases - prints, watercolours, figurative, established but affordable painters. Seek independent advice.

REPEAT BUYER
Mentoring
Find dealer or other mentor to trust. Begin to learn more. Attend auctions. Start learning about pricing and value. Tastes change.

BUDDING COLLECTOR
Self-Direction
Confidence to undertake self-directed learning. Take courses, subscribe to magazines, engage in critical debate. Attend degree shows.

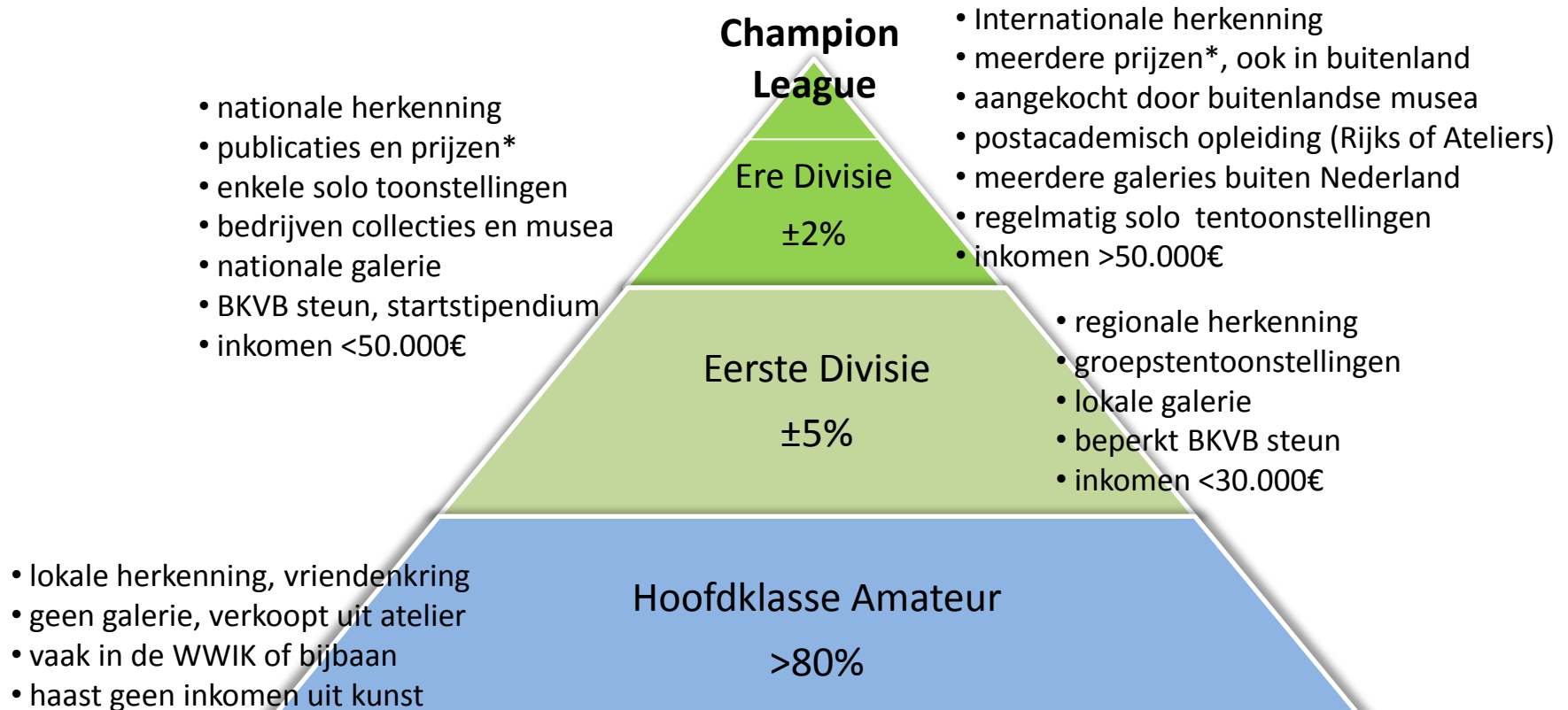
CONNOISSEUR
Quiet Confidence
Taste continue to change and move toward more cutting-edge work. Or tastes consolidate and settle in particular genres/artists/periods.

SERIOUS COLLECTOR
Playing a Part
Develop enjoyment of discovery and using own judgement. Move towards buying emerging artists.

Hoe groot is de kunstmarkt met 7 miljoen huishoudens?
 - piepklein, niemand heeft kunst thuis hangen
 - megagroot, niemand heeft kunst thuis hangen

Talent is niet genoeg, roeping om de beste te worden is sleutel tot succes!

Kunstenaars zijn gepassioneerde beroepsbeoefenaars die status en werkplezier als immaterieel inkomen beschouwen.

(±8.000 beeldende kunstenaars waarvan ±1.500 in de WWIK**)

*Charlotte Köhlerprijs , Prix de Rome , Wolvecamprijns , David Roel prijs, Ouborg Prijs, Sandberg Prijs, Koninklijke subsidie voor vrije schilderkunst,

**WWIK=Wet Werk en inkomen Kunstenaars , 3 jaar, beëindigt in 2011

Champion League van de Nederlandse hedendaagse kunst - een selectie

Marijke van Warmerdam

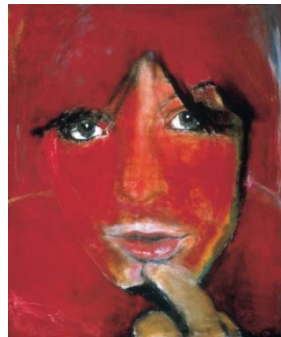
Joep van Lieshout

Michael Raedecker

Erwin Olaf

Marlene Dumas

Robert Zandvliet

Rineke Dijkstra

Nederland is vernieuwend maar verliest zijn Rembrandt/Van Gogh/Mondriaan/Appel positie

Christie's & Sotheby's
Nederland: 80M€

Sotheby's A'dam Maart '10
Peter Stuyvesant : 13M€

Joop van Caldenborgh: 300M€ (Caldic)
Museum Wassenaar in aanbouw

Christie's & Sotheby's
Wereldwijd: 8.000M€

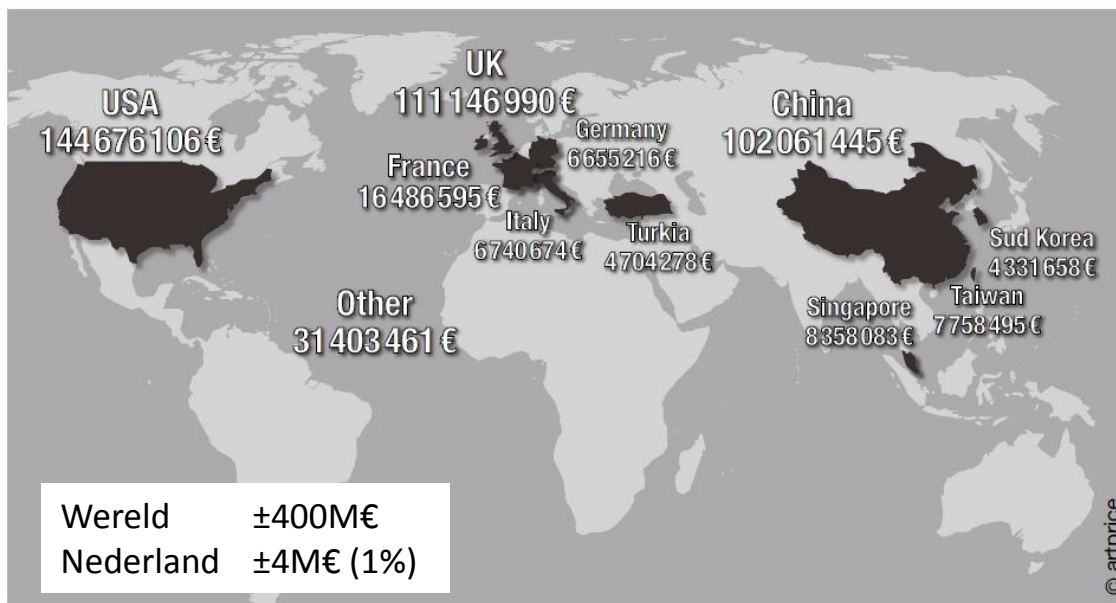
Christie's Parijs Feb. '09
Yves Saint Laurent : 374 M€
Matisse 35M€ Brancusi 21M€ Mondriaan 29M€

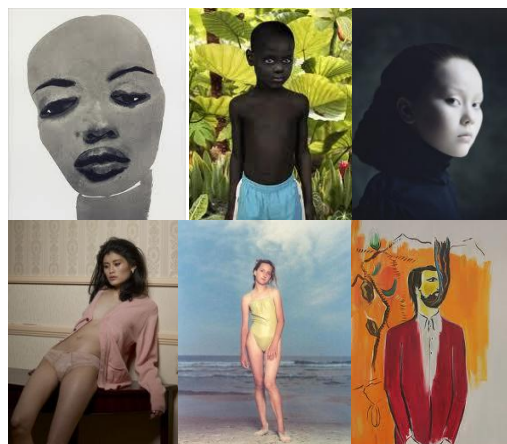
François Pinault 6.500M€ (PPR)
Museum Venetië Palazzo Grassi

Veiling van Hedendaagse kunst

China snel naar top, Nederland raakt achterop

artprice™
2010

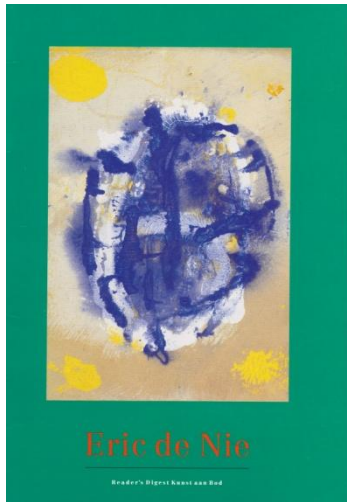

Veilingresultaten 2010

Artiste / Artist	Pays de naissance / Birth country	Produits des ventes / Auction sales turnover	Lots vendus / Lots sold	Adjudication max / Max hammer price
1 BASQUIAT Jean-Michel (1960-1988)	US	€ 30 908 576	70	€ 5 035 520
2 KOONS Jeff (1955)	US	€ 18 186 719	70	€ 3 704 399
3 DOIG Peter (1959)	UK	€ 15 271 083	43	€ 6 019 200
4 PRINCE Richard (1949)	US	€ 12 486 733	43	€ 4 504 140
5 KIPPENBERGER Martin (1953-1997)	DE	€ 11 354 823	55	€ 2 560 500
6 HIRST Damien (1965)	UK	€ 10 247 639	199	€ 1 358 265
7 CHEN Yifei (1946-2005)	CN	€ 8 880 726	19	€ 5 621 400
8 ZENG Fanzhi (1964)	CN	€ 8 064 144	29	€ 1 769 700
9 CATTELAN Maurizio (1960)	IT	€ 7 467 321	15	€ 5 507 600
10 KAPOOR Anish (1954)	IN	€ 6 994 360	37	€ 1 068 000
39 DUMAS Marlene (1953)	NL	€ 2 016 884	33	€ 693 356

200 Ruud Empel, 359 Desirée Dolron, 439 Erwin Olaf, 481 Rineke Dijkstra, 499 Rene Daniels

Hedendaagse kunst kopen als belegging of als duurzame consumptiegoed?

[Eric de Nieuwe](#), 67 jr.

“eerste divisie kunstenaar”

Gekocht in 1994 voor 1250€

Verkocht bij Glerum AAG in September 2011
voor 280 €, netto 150€!

*Alleen “Champion league” kunst is gelijkwaardig aan de aandelen markt en kan desnoods gebruikt worden als belegging!
Eeuwig kijkplezier is veel meer waard dan de prijs van het kunstwerk!
Kunst is een duurzame consumptiegoed!*

Een schilderij kun je (ook) lezen

Door naar de kleuren te kijken

- rood: liefde, onrust, energie, gevaar, aandachtstrekker
- geel: licht, vreugde, keizerlijk
- blauw: onschuld, helderheid, waarheid
- oranje: warmte, overvloed, rijkdom, erotiek
- violet: wijsheid, spiritualiteit, kracht
- groen: hoop, groei, vrede, natuur, hoop
- wit: licht, netheid, zuiverheid, leegte
- grijs: saai, ouderdom, massa, armoede
- zwart: duisternis, dood, mysterie

...naar de ordening van de compositie:

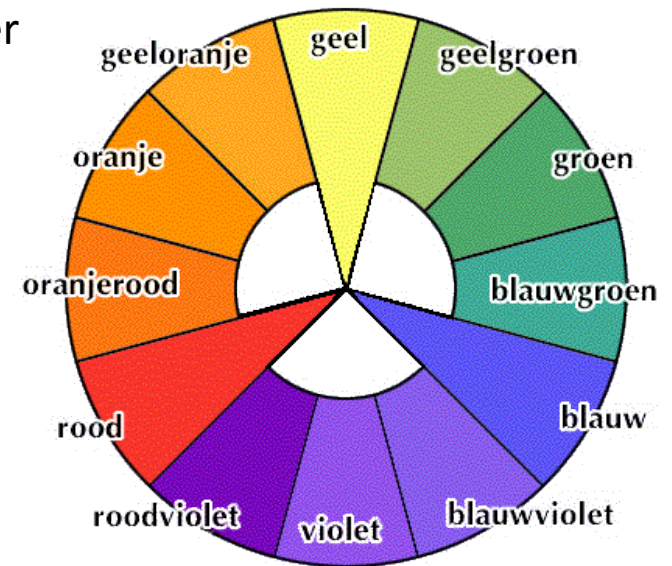
- horizontale/verticale lijnen: statisch, rust
- schuinen/krommen lijnen: dynamiek, beweeglijkheid

...naar de vormsoort van de objecten:

- realistisch, geïdealiseerd, vervormd of versimpeld

... naar de stijlvorm

- realist, impressionist, pointilist, geometrisch, surrealist, universeel, expressionist, kubist, realistisch, minimaal, vrije figuratie, conceptueel, hyperrealist, barok abstract, neo abstract, neo geo, radicaal, deconstructie, individualist!

Ontdekking van “De Stijl” als inspiratiebron

Robert van 't Hoff
Villa Henny, *Huis ter Heide*.
1914 - 1915

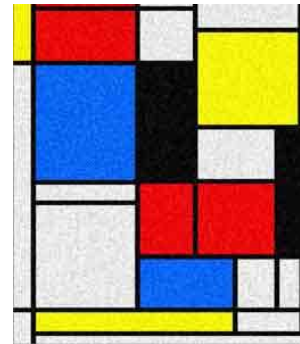
Vanaf 1987 begreep ik dat iedereen kunst kan maken maar niet iedereen het kan bedenken!

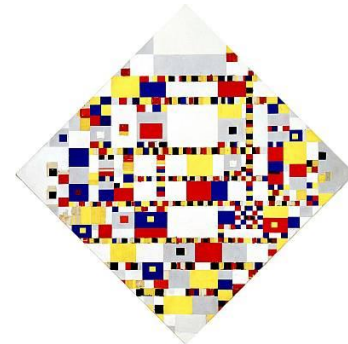
1901

1908

1915

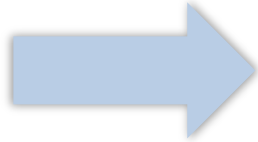

1944 →

Kunst verzamelen is een eindeloze ontdekkingsreis

In 1990 begonnen met kunst voor
“boven de bank” (Geert Vrijdag, 1100 €)

Heden ±42 “museale” werken van A4 tot 50x50 formaat.
Gem. jaarlijks aankoop budget van ±7.500 € per jaar

Verzameling “Going Dutch”:

- Naoorlogse Nederlandse kunstenaars, i.h.a. herkend door gevestigde kunstwereld
- vernieuwend! oeuvre consistentie! ingetogen gebruik van kleur, materiaal en beeldtaal
- verdeling: 1945 – 1980: 1/3 | 1980 – 2000: 1/3 | 2000 – heden 1/3 → stijgend!
- galleries: [Paul Andriesse](#), [Annet Geelink](#), [Gerard Hofland](#), [Fons Welters](#), [De Expeditie](#), [Torch](#), [Onrust](#), [Van Gelder](#), [Maurits van de Laar](#)
- musea: de Pont Tilburg, het Stedelijk, FOAM, GEM Den Haag, Van Abbe Eindhoven,
- veilinghuizen: Christie’s en Sotheby’s, beide in Amsterdam

16 willekeurige werken uit “Going Dutch”

BEGIN

Jaap Nanninga

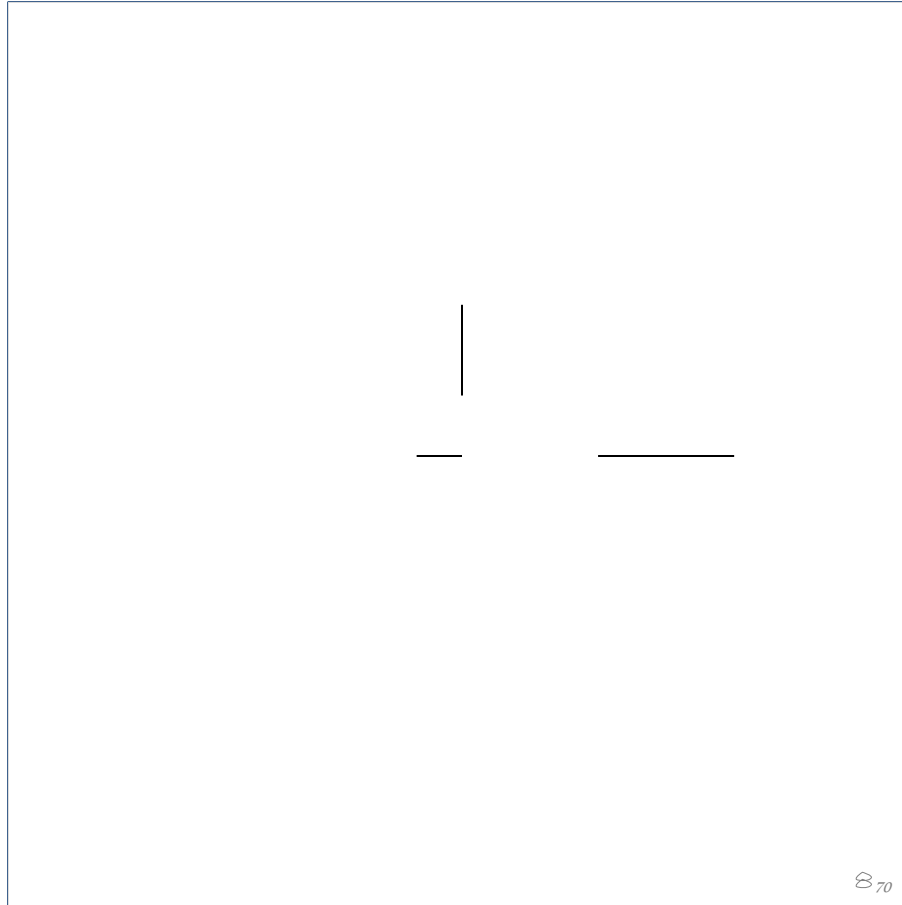
*Op zoek naar oerbron van het
scheppen. Kinderschets van
specht met bal*

Leeftijd nu: † 1962

Gemaakt: 1950

Gekocht: 1994

Ad Dekkers

*Geen landschap maar lijnen als
uitgangspunt. Tijdloos,
symmetrie, harmonie en orde.*

Leeftijd nu: † 1974
Gemaakt: 1970
Gekocht: 2000

Jan Schoonhoven

Kleur keuze verboden om emotie te voorkomen.

Herhaling van =|≠ motief als kunstvorm

Leeftijd nu: † 1994

Gemaakt: 1975

Gekocht: 1995

René Daniels

(eigen werk)

studie
↘

*Titel 'Een i treurend om een punt'
transformeert werkelijkheid van het
venster tot illusie*

Leeftijd nu: 61
(hersensbloeding 1987)
Gemaakt: 1983
Gekocht: 1996

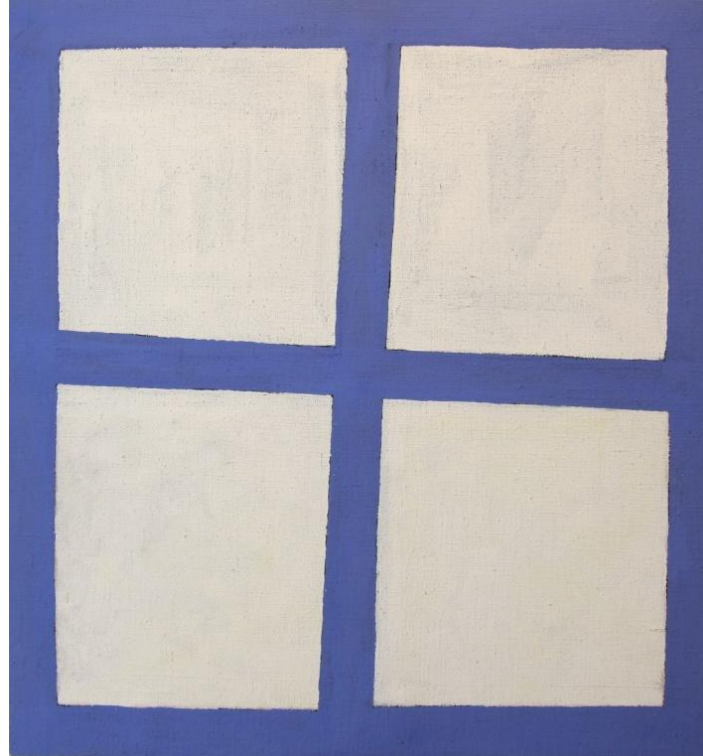
Rob van Koningsbruggen

*Fundamentele colorist. Kwast vermenging van
primaire kleuren in draaiende cirkel
Op zoek naar essentie van kleur!*

Leeftijd nu: 61 jr.
Gemaakt: 1985
Gekocht: 2004

JCJ van der Heijden

*Wit vlak verdeeld door kruis.
Abstract wordt Figuratief.
Rust wordt Spanning!*

Leeftijd nu: 85 jr.
Gemaakt: 1985
Gekocht: 1998

Ger van Elk

Conceptuele kunst is een uitdaging voor het intellect , het idee is belangrijker dan de uitvoering. Het opbrengen van verf op het doek is een terugkerend gevecht voor elke kunstenaar.

Leeftijd nu: 70 jr.

Gemaakt: 1994

Gekocht: 2000

Marlene Dumas

Egypt 1998
(eigen werk)

*Schooljongens vol zelfvertrouwen
lachen de kijker uit. Lichaamstaal als
kunstvorm.*

“School boys” gekocht door MuseumGoudA in 1988 voor 8.100 € en verkocht bij Sothebys voor 1.250.000 €

Leeftijd nu: 58 jr.
Gemaakt: 1998
Gekocht: 2002

Kiki Lamers

Grijstinten met glinsterende ogen en treffende blik. Melancholie en rust tezamen.

Leeftijd nu: 47
Gemaakt: 1999
Gekocht: 2007

Robert Zandvliet

*Landschap als inspiratie. Essentie,
vlakheid en licht in dun temperaverf!.*

Leeftijd nu: 41 jr.
Gemaakt: 2006
Gekocht: 2007

Marijke van Warmerdam

*Alledaagse petunia's die tot kunst
worden verheven.*

Leeftijd nu: 52 jr.
Gemaakt: 2009
Gekocht: 2009

Philip Akkerman

*Alleen zelfportretten om
schildertechnieken en
kleurschakeringen te onderzoeken!*

Leeftijd nu: 54 jr.
Gemaakt: 2003
Gekocht: 2003

Antonietta Peeters

*Combineert lucht/water/licht in gestapeld
landschap ervaring met horizon als scharnier.*

Leeftijd nu: 44 jr.

Gemaakt: 2008

Gekocht: 2008

Carla Klein

Kaal landschap vanuit auto. Verf zorgt voor perfecte fusie van abstractie en werkelijkheid.

Leeftijd nu: 41 jr.

Gemaakt: 2008

Gekocht: 2008

Berend Strik

*Foto van open haard is onaf en krijgt
tweede en eeuwig leven met
bordursels van felgekleurde garens.*

Leeftijd nu: 51 jr.
Gemaakt: 2008
Gekocht: 2010

Charlotte Dumas

*Geeft hond met een
staatsieportret menselijke
trekken!*

Leeftijd nu: 41 jr.
Gemaakt: 2009
Gekocht: 2010

16 willekeurige werken uit
“Going Dutch”

EINDE

Beeldende Kunst is eeuwig kijkplezier

Theater ervaren

Film kijken

Muziek luisteren

Boek lezen

Eeuwig kijkplezier

In Hedendaagse Kunst zie je het vitale van het Heden en de lijnen van het Verleden!

Dank voor jullie aandacht!

Eric van 't Hoff
Eric.van.t.Hoff@xs4all.nl
Dorpsstraat 126
1393NK Nigtevecht
Tel: 0683642573